

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ЧЕПЕЛАРЕ

Р Е Ш Е Н И Е **№ 342**

Взето с Протокол № 38 от редовно заседание на Общински съвет – Чепеларе, проведено на 26.02.2026 година.

ОТНОСНО: Приемане на Общински план за младежта на община Чепеларе за 2026 г.

Общински съвет – Чепеларе като изслуша предложението на кмета на общината, постоянната комисия по „Образование, култура, младежки дейности и спорт“, и след станалите разисквания на основание чл. 21, ал. 1, т.12 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация във връзка с чл.15, ал.3 и чл.16, ал.1 от Закона за младежта,

Р Е Ш И:

Общински съвет – Чепеларе приема Общински план за младежта на община Чепеларе за 2026 г.

Общ брой на общинските съветници: 13
Гласували: 12

“ЗА” - 12;
“ПРОТИВ”- 0;
“ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ”- 0;

СЕКРЕТАР:.....
/СТЕФКА СТАНКОВА/

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ЧЕПЕЛАРЕ:.....
/ПЕТЯ КАСАБОВА/

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА
МЛАДЕЖТА
ОБЩИНА ЧЕПЕЛАРЕ
2026 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Годишният общински план за младежта на община Чепеларе е разработен въз основа на приоритетите и стратегическите цели, заложи в Националната стратегия за младежта 2021-2030 г. и в изпълнение на Закона за младежта. Приема се от Общински съвет по предложение на Кмета на общината /Закон за младежта, глава втора, член 16, ал. 1/.

Визията на Националната стратегия за младежта 2021-2030 г. е „Способни, ангажирани и овластени млади хора, готови да развиват своя пълен потенциал и съзнателно да допринасят за развитието на Република България в контекста на европейското семейство и глобалния свят“.

Общинският план за младежта е документ за планиране и изпълнение на приоритетите на общинската и националната политика за младите хора. Стратегическите цели, заложи в документа са свързани с насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора, подобряване на достъпа до информация и качествени услуги, насърчаване на здравословния начин на живот, превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение, развитие на младежкото доброволчество, повишаване на гражданската активност, развитие на младите хора в малките населени места и селските райони, развитие на международния и межкултурния диалог и повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността.

В дейността си Община Чепеларе се стреми да създава благоприятни условия за развитие на младите хора. Грижата за младите хора е определена като най-важна национална кауза, поради което изключително важно е провеждането на младежка политика на общинско ниво в съответствие с държавната политика за младежта. Политиката на Община Чепеларе по отношение на младежите е насочена към подобряване качеството на живот на младите хора чрез създаване на устойчиви механизми за инвестиране в младежта като значим социален капитал и за мобилизиране на потенциала на младите хора в развитието на България и Европейския съюз.

Основната визия на политиката за младежта е подобряване качеството на живот на младите хора и на условията за успех на всеки млад човек като осигури по-висока степен на отзивчивост към нуждите на младите хора в съответствие с принципите на Ревизираната европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите.

Общинският план за младежта отчита спецификата в община Чепеларе и необходимостта от интегриран подход в осъществяването на младежка политика.

Общинският план за младежта на Община Чепеларе е инструмент за изпълнение на приоритетите на общинската и национална политика за младите хора, който е разработен на основание:

- Национална стратегия за младежта 2021 – 2030 г.;
- Закон за младежта;
- Национална програма за младежта.

При разработването на плана са взети под внимание и текстовете на ревизираната Европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, приета от Съвета на Европа, Бялата книга на Европейската комисия „Нов тласък за европейската младеж“.

Той се реализира в партньорство с всички заинтересовани страни на местно ниво: Общински съвет – Чепеларе, общинска администрация, териториални структури на заинтересованите държавни органи, училищни настоятелства, образователни институции, културни институции, Център за подкрепа за личностно развитие Общински детски комплекс, неправителствени организации, работещи в областта на образованието, културата, спорта, екологията, туризма, МКБППМН, бизнес организации и др.

Общинският годишен план за младежта и заложените в него приоритети и специфични цели са насочен към създаване на благоприятни условия за обучение и професионално образование, социално и личностно реализиране на младите хора, за участието им в обществения и икономически живот, за приобщаването им към управлението на местно, областно и национално ниво, както и за връщане в България на обучаващите се в чужбина. Работа по развитие на доброволчество сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание.

Дейностите в плана са насочени към подрастващите и младите хора на възраст между 15 и 29 години, организирани или не в различни структури, без оглед на тяхната расова, етническа, национална, социална и културна принадлежност.

С настоящия план се създава възможност на община Чепеларе да бъде доставчик на услуги за развитие на младежта, да организира младежко доброволчество и да получава целеви субсидии от държавния бюджет (за изпълнение на държавно делегирани дейности), да кандидатства за целево финансиране по програми на Министерството на образованието и науката и Министерство на младежта и спорта.

Общинският план за младежта се приема от Общински съвет - Чепеларе. В него се конкретизират целите и приоритетите на общинската младежка политика за младежта и необходимите ресурси за това.

II. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА ЧЕПЕЛАРЕ

1. Демографска перспектива

Община Чепеларе е разположена на територия от 375 км². Това представлява 11,7 % от територията на област Смолян. Общината е организирана в 13 населени места – 1 град и 12 села. Град Чепеларе е административен център на Община Чепеларе.

Населението на общината по постоянен адрес към 15.12.2025 г. (по данни от ГД ГРАО) наброява 6 219 души, от тях 699 са младежите на възраст от 15 до 29 години, като в град Чепеларе те са 611, а в селата 88, от които в с. Проглед - 5, с Богутево - 9, с. Лилеково -1, с. Забърдо - 22, с. Павелско - 33, с. Хвойна - 14, с. Малево - 1, с. Орехово - 1 с, Студенец – 2 младежи, в селата Дряновец, Зорница и Острица няма младежи от 15 до 29 години.

Основната характерна черта на младежката възрастова група в община Чепеларе, както и на предизвикателствата пред нея, не са по-различни от тези на младежите в национален мащаб. Стремeжът към независимост и индивидуален подход към живота е доминираща черта сред младите хора. Младежите предпочитат да учат и работят в по-големите градове, където има по-голям шанс за реализация. Наблюдава се процес на демографско остаряване на населението и това намалява обхвата на този план. В края на 2023 г. в Област Смолян лицата на 65 и повече навършени години са 25 616 или 28.9% от населението на областта. В сравнение с 2022 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 1.1 процентни пункта, а спрямо 2015 г. увеличението е със 7.6 процентни пункта. За 2024 г. децата до 15 години в областта са 10 079, или 11.43% от общото население. Общият коефициент на възрастова зависимост за област Смолян е 67.2%, което означава, че на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат приблизително две лица в активна възраст. В резултат на тези процеси общият коефициент на възрастова зависимост през 2025 г. е приблизително между 68-69%. За сравнение, през 2005 г. този коефициент е бил 39.2%, през 2010 г. – 41.1%, а през 2015 г. – 48.7%. / данни НСИ/. Това задълбочава неблагоприятната демографска структура в област Смолян и създава сериозни предизвикателства пред пазара на труда, социалната и здравната система, както и пред дългосрочното социално-икономическо развитие на региона.

2. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие

Основна характеристика на младежката общност е нейната динамична промяна. През последното десетилетие активността на младите хора радикално се измести – от обществено-политическия живот към частния сектор.

Ключов момент при създаването на възможности за младите хора да намерят своето място в обществото, да постигнат икономическа независимост и да се развият е намирането на подходящо работно място. Специфична обаче е позицията на младите на пазара на труда, тъй като в повечето случаи те нямат практически и трудов опит по придобитата от тях специалност след завършване на образование, което ги поставя в изключително неблагоприятно положение за професионална реализация.

В условията на динамично развиващото се общество, настъпващите промени и емиграцията на млади хора в чужбина, на преден план излизат дейностите, които да накарат младите хора да се чувстват добре и пълноценни в своя роден край, да търсят и получават изява, да имат самочувствие на българи и европейци.

3. Достъп до образование

В Община Чепеларе има 3 училища – СУ „Васил Дечев”, гр. Чепеларе – 258 ученици, ОУ „Цар Симеон I”, с. Павелско – 17 ученици „ПГСГС” (Професионална гимназия по селско горско стопанство и туризъм), гр. Чепеларе – 111 ученици.

За съжаление едно от емблематичните училища в Чепеларе ,а именно Спортно училище "Олимпийски надежди" – беше закрито.

Принос за неформалното обучение в общината имат училищата /извънкласни форми/, Център за подкрепа за личностно развитие Общински детски комплекс - Чепеларе, читалищата, спортните клубове и неправителствените организации. Друга възможност за обучение на младите хора са програмите за младежки обучения към Бюро по труда – гр.Чепеларе.

4. Заетост

По данни на Дирекция "Бюро по труда" гр. Смолян към месец Декември 2025г. средногодишното равнище на безработица в община Чепеларе е 5,3%. Започналите работа младежи до 29 г. са 26 лица , което представлява 13,76% от общия брой започнали работа лица.

Характерно за България е, че младите хора са сред най-късно влизащите на пазара на труда в сравнение с другите държави от ЕС. Недостатъчните професионални умения и практика в реална работна среда, често принуждават част от завършилите училище да започнат “първата възможна работа”.

Причините за младежка безработица могат да се обединят в няколко аспекта:

- дисбаланс между реалното търсене на пазара на труда и младежите с определено професионално направление;
- занижено равнище на професионална квалификация, дължащо се на слаба практическа подготовка и ниска информираност;
- слабо търсена или неточна професионална ориентация;
- липсата на трудов опит, който е основен фактор за всеки работодател при подбор на кадри;

- демотивация от предлаганото заплащане при несъобразяване или пренебрегване на дадената квалификация;
- малко на брой работодатели инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители;
- ниска производителност и адаптивност на младите хора;

Често младите хора изпитват липса на необходимата информация за устройване на работа. Голяма част от тях са демотивирани от предлаганото заплащане, както и от условията на работа, което ги превръща в потенциален ресурс на заетостта в сивата икономиката.

В община Чепеларе по-голямата част от младежите в трудоспособна възраст продължават образованието си след средното и много от тях търсят реализация извън общината, в по-големите градове и чужбина. Сред избралите да живеят в общината, младежката безработица не е по-висока от средната за страната.

През последните години Агенцията по заетостта работи по схеми на оперативните програми като: „Ново начало – от образование към заетост“, „Старт на кариерата“, „Нов избор – развитие и реализация“, „Младежка заетост“ „Подкрепа за заетост“, „Запази ме“, „Заетост за теб“, „Младежки практики“, в които младежите до 29 години са целева група.

През 2025 година е продължило реализирането на програмите и мерките от Закона за насърчаване на заетостта. За община Чепеларе те са: „Обучение и заетост на младите хора“, „Обучение и заетост на младите хора – за лица с увреждания“ и „Готови за работа“ – за активизиране на неактивни младежи. За територията на област Смолян Агенцията по заетостта работи съвместно с Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“. Основният предмет на дейност на ДП БГЦПО е осъществяване на обучения за придобиване на професионална квалификация на лица, навършили 16 години, обучения за придобиване на ключови компетентности и професионално ориентиране.

За противодействие на младежката безработица Общинска администрация Чепеларе осигурява работни места по национални и европейски програми за заетост на младежи до 29 години, една от които е Национална програма „Старт на кариерата“ – през 2025 година няма заети бройки в Община Чепеларе.

Заетостта в град Чепеларе е тясно свързана с дейността на промишлеността и туризма. Основен източник на постоянна заетост в града е фабриката за производство на ски, която е сред най-значимите предприятия в област Смолян. В Чепеларе функционира едно от най-големите предприятия в региона – „Амер Спортс България“ ЕООД, специализирано в производството на алпийски ски. Предприятието има целенасочена политика за наемане на млади хора през летните месеци, като предоставя възможност за работа на младежи, завършили средно образование и приети във висши учебни заведения. Те се включват както в производствения процес, така и в административната дейност, с цел придобиване на практически умения, професионален опит и подпомагане на тяхното развитие.

Освен постоянната заетост, в Чепеларе и района се предлага и значителен обем сезонна работа. През зимния сезон голяма част от населението намира заетост в курорта Пампорово, който е разположен в близост до града. Сезонната заетост е свързана основно с туризма и включва работа като ски учители, служители на лифтовите съоръжения, гардеробиери, както и персонал в заведенията за хранене и хотелите в курорта.

През летните месеци също се откриват възможности за сезонна заетост, основно в дърводобивния сектор. Част от младите хора на града работят в гатерите, както и в горските кооперации, което допринася за заетостта и доходите на населението извън туристическия сезон.

5. Доходи

Безработицата и липсата на добри доходи са демотивиращи за младите хора. Това са фактори, които карат младежите да сменят мястото си на живеене. Очертава се картина

от причини, формиращи миграционни нагласи. Това се превръща в обществен и социално-икономически проблем и безпокойство от обезлюдяване на малките населени места. Качествен човешки и демографски капитал емигрира от България. Причините са икономически – търсене на по-висок стандарт на живот е основният мотив за емиграция.

В община Чепеларе основен проблем в последните години също е ограниченият пазар на труда и липсата на добри доходи. Намирането на работа не е трудно, но реализацията по дадена специалност в малък град като Чепеларе е трудно, а ниските доходи демотивират младежите да останат в малките населени места. Живненият стандарт на по-голямата част от населението е нисък и това тласка младежите към търсене на перспективи за по-висок жизнен стандарт, от този който биха постигнали в община Чепеларе. В същото време поради географската обусловеност е затруднена и трудовата мобилност. Нагласите към предприемачество са обвързани с улеснен достъп до финансиране, а в тази посока все още не са създадени достатъчно условия за младите предприемачи. Възможности за обучения за квалификация и преквалификация предлагат основно Агенцията по труда и оперативните програми.

6. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги

Достъпът до формално и неформално образование, професионално образование и обучение, културни и развлекателни прояви, специализирана информация и консултиране на младите хора в малките населени места и селските райони е ограничен. Възможностите за икономическа активност и професионална реализация са непривлекателни за младите хора в малките населени места и селските райони.

В града функционират 2 библиотеки- училищна и читалищна, като в читалищната библиотека се провеждат множество различни дейности, които осмислят свободното време на младежите.

Дейностите на Народно читалище „Родопска искра 1880” са насочени към интереси, обхващащи всички възрастови и социални групи. Особено голямо внимание се отделя за развитието на таланта и уменията на младите хора в града ни. Основна дейност с учениците се осъществява в Детски театрален състав към читалището. Заниманията са целогодишни, постановките и изявиите са постоянни. Активна целогодишна дейност развиват също битовата група и гайдарският състав към НЧ „Родопска искра 1880”. В читалището се провеждат и занимания по Пилатес и Зумба танци. Културният календар се обогатява от често гостуващи кинопрожекции както за деца, така и за възрастни.

В библиотеката младежите се подготвят за участия във всеки сектор на културния и обществен живот в града.

В шест читалища - НЧ „Родопска искра 1880” - гр. Чепеларе, НЧ „Алеко Константинов 1880” - с. Павелско, НЧ „Христо Ботев 1938” - с. Забърдо, НЧ „Родопско бъдеще 1895” - с. Орехово, НЧ „Никола Й. Вапцаров 1936” - с. Хвойна и НЧ „Отец Паисий 1909” - с. Малево, се осъществява библиотечно-информационна дейност, отговаряща на изискванията на чл.37 от Закона за обществените библиотеки.

В останалите читалища в община Чепеларе, които са - НЧ „Алеко Константинов 1880” - с. Павелско съставите са 6: Фолклорен ансамбъл Павелско, Смесен битов хор, Театрална труппа, Танцов състав за народни танци, Мъжка битова група и Група за стари градски песни.

В НЧ „Родопско бъдеще 1895” - с. Орехово съставите са 5: Самодейна група за автентичен фолклор; Трио „Персенк”; Кукерски състав; Дует Сестри Андрееви; Мъжка самодейна група.

В НЧ „Отец Паисий 1909” - с. Малево има 2 самодейни колектива – Група за автентичен фолклор „Дядо, баба и внуче“ и Танцов клуб „Щуро малевче”. Паралелно с тях дейност развиват и любителски кръжок за възстановяване на стари занаяти „Покажи ми, бабо“ и клуб „Знам и мога – лято в библиотеката“.

В НЧ „Никола Й. Вапцаров 1936” - с. Хвойна дейност развиват Фолклорна певческа група „Рупчос” от 12 участници и Танцов състав „Жарава”.

В НЧ „Христо Ботев 1938” - с. Забърдо има 1 група за изворно народно пеене „Евробаби” и танцова група „Родопчанка“.

В НЧ „Светлина 2011” - с. Зорница има 1 състав за народно пеене „Извора“, състоящ се от 16 участници.

В НЧ „Светлина 1948” - с. Богутево няма постоянен състав.

В НЧ „Надежда 2006” - с. Проглед няма постоянен състав.

7. Насърчаване на здравословен начин на живот

Здравословният начин на живот е комплекс от дейности, които трябва да са включени в дневния режим на човек, а те са: двигателни и физически активности, здравословно и балансирано хранене, избягване употребата на алкохол, цигари, наркотици и др. Превенцията на здравето и профилактика на болестите също трябва да са важна част от живота на човек и не бива да се пренебрегват.

През 2025 г. в Пампорово за втора поредна година се проведе Втората национална научна конференция за климатолечение на тема „Ролята на климатолечебните курорти – примерът Пампорово“, организирана от Община Чепеларе, „Пампорово“ АД и Българския съюз по балнеология и СПА туризъм. Участниците в конференцията единодушно заявиха, че България разполага с изключителни природни дадености – лечебен климат, минерални води и пелоиди, както и със съвременна база, квалифицирани специалисти и модерни технологии, които създават реална възможност климатолечението и здравият туризъм да се утвърдят като стратегически приоритет за страната.

Като водещо направление бе открито здравето на децата. Бе предложено създаването на Национална програма за превенция и профилактика на детското затлъстяване базирана на климатолечения и балнеоложкият потенциал на България, в комбинация с физикална и рехабилитационна медицина. Програмата предвижда минимален престой от 7 дни в балнео- и климатолечебни курорти, включващ движение на открито, терапевтични процедури и здравословно хранене. Водеща роля следва да има Министерството на здравеопазването, с участието на редица други институции и изпълнители – педиатри, физиотерапевти, университетски преподаватели и неправителствени организации. Аргументите за необходимостта от такава програма са тревожните нива на детско наднормено тегло в България, положителният ефект и при деца със специални потребности, приносът към местните икономики, ограничаването на вредни навици и повишаването на здравната култура.

Сред основните идеи за бъдещо развитие бяха очертани климатолечебните курорти като ефективна алтернатива на екранната зависимост чрез образователни и здравни програми за ученици и младежи, подкрепата за българските семейства чрез ваучери за здравна профилактика и почивка, както и активното информиране на населението за ползите от климатолечението. Специално внимание бе отделено и на възрастните хора, като бе предложено осигуряване на ваучери за климатолечение за социално уязвими групи чрез Министерството на труда и социалната политика.

Има нормативна база, която регулира здравословното хранене на децата в детските градини и в училище, но съвременният модел за здравословния начин на живот не успява да постигне целите, които се поставят за здравето на подрастващите.

Водещи заболявания сред учениците са затлъстяване, хипертония, бронхиална астма, гръбначните изкривявания, артропатии, смущения в зрението, диабет, тъй като децата масово нямат установена култура на хранене- закусват и обядват набързо с нездравословни храни и сладки неща и прекарват голяма част от времето си пред компютъра или смартфона.

Тенденциите относно нездравословния начин на живот на младите хора са тревожни. Нараства делът на младите хора, които употребяват алкохол, наркотици и психотропни вещества, особено на възраст от 15 до 27 години.

Възможности за спорт, които се предлагат в община Чепеларе са много добри. На територията общината има изградени две мултифункционални спортни площадки,

намиращи се съответно в град Чепеларе и село Павелско. В града има още зелено игрище с изкуствена настилка за футбол на малки врати, два открити тенис корта. Функционира закрита зала за волейбол и баскетбол и закрита зала за тенис на маса, два велопарка намиращи се в ски зони Пампорово и Мечи чал за любителите на колоезденето като начин за движение и спорт. Всички съоръжения се използват безплатно от учениците на община Чепеларе. Има функциониращи спортни клубове, в които тренират младежи на възраст между 15-29 години: ски алпийски, бягане, биатлон и сноуборд, хандбал, тенис на маса, футбол и мотоклуб.

В двора на гимназията на СУ „Васил Дечев“ е изградена площадка за стрийт фитнес, която е със свободен достъп и е много добра алтернатива на затворените фитнес зали. В двора на основното училище също има изградена спортна площадка с фитнес уреди на открито, която може да се ползва свободно.

Ски център „Дьортево“ в гр. Чепеларе бе надграден и през 2025г. и посетителите ползват съоръженията безплатно. Възстановяването на този, макар и малък ски център е от съществено значение за развитието на спорта и туризма в Чепеларе. Ски център "Дьортево" е притегателно място за децата и младежите в Община Чепеларе, както и за малките гости на града. Пистата е оборудвана със ски пътека, вентилаторно оръдие за сняг и осветление. Осигурена е снегооттпкваща машина от "Пампорово" АД. През 2024г. съществуващата ски пътека е удължена и предстои облагородяване на ски център "Дьортево" и през следващите години- политика на общината освен за спорт, а и за здраве на подрастващото поколение.

Възможност за добра двигателна активност дават танцовите групи към ЦПЛР ОДК Чепеларе за младежите в училищна възраст и танцов клуб за народни танци „Веселие“ за младежите в извънучилищна възраст, занимания по зумба танци и пилатес с клуб "Зумба Лумба" – Чепеларе.

В Чепеларе развива дейност Младежки център „Тийн Спирит“, чиито изяви са с разнообразна насоченост и предлагат възможност за подпомагане на личностното, професионалното и гражданското развитие на местните общности и особено младите хора. Инициатива за обединение на младежката общност е ежегодното организиране на младежки фестивал "Тука е Така Фест", в който се дава поле за изява както на местни, така и на други артисти. Фестивалът стартира през 2022г. и с всяка година се надгражда.

В община Чепеларе функционират две театрални школи: "Севдалина Панайотова" и театрална школа към НЧ "Родопска искра 1880". В Общинска театрална школа "Севдалина Панайотова" участват ученици от 4-ти и 5-ти клас на СУ "Васил Дечев"(60 деца), както и 9 младежи между 15 и 29 г. Обучението е по 4 основни модула:

- сценично слово и правоговор
- сценична пластика и движение
- психо физика
- театрални и сценични практики

Целогодишно в община Чепеларе се организират спортни мероприятия и други прояви, които са част от майските празници, Европейската седмица на физическата активност и спорта, Зимен олимпийски ден, Международен олимпийски ден, състезания от календарите на различни спортни федерации и състезания от годишния спортен календар на общината. Част от учениците се включват в ежегодните ученически спортни игри.

8. Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение

Все още е ограничен достъпът на младите хора в риск (от 18 до 29 години) до целенасочени и качествени социални услуги в общността, особено в малките населени места. На много места липсва достъпна архитектурна среда за хора с увреждания, включително и възможности за включване на хора с увреждания в работен процес. Когато

не могат да намерят работа младежите се обезкуражават, това пречи на тяхното социално включване.

Могат да се посочат следните групи в риск от социално изключване:

- младежи на възраст 15 – 18 години, които попадат в обхвата на Закона за закрила на детето;
- младежи със здравословни проблеми и специфични образователни потребности;
- младежи в малки населени места и от етнически малцинства.

9. Повишаване на гражданската активност на младите хора

Младите хора предпочитат да се изявяват в неформална среда – социалните мрежи, спортни клубове, други клубове по интереси или неправителствени организации, събирания между приятели. Участието на млади хора в управлението на младежката политика на национално, регионално, областно и общинско ниво е не достатъчно. Липсват ефективно действащи механизми за отразяване на младежкото мнение при вземане на важни политически и социални решения на държавно и общинско ниво. Оттук идва и скептичната позиция на младите, изразяваща се в отказ да се прави каквото и да било, защото то няма да бъде взето под внимание. Вследствие на това ги обзема апатия и нежелание да се занимават с каквато и да е дейност.

Членството в политически партии не е привлекателно за младежите.

Значителен интерес проявяват към танцовите групи и клубове.

Диалогът с младите хора на общинско ниво по въпроси, които ги засягат, все още не е развит на ниво европейски модели на представителство чрез регионални и местни младежки съвети.

Една много добра възможност за включване на младежите в реална работна среда и за засилване на тяхната гражданска позиция и активност е инициативата на Джуниър Ачийвмънт „Мениджър за един ден“. Тя позволява на младежите да се запознаят с естеството на съответна работа, както и да застанат на ръководни позиции. В нея традиционно се включва Община Чепеларе и „Амер Спортс“. През октомври 2020 г. Община Чепеларе подписа споразумение за сътрудничество с „Джуниър Ачийвмънт“, която е най-старата, най-голямата и най-бързоразвиващата се организация с идеална цел, която работи в областта на икономическото образование. С помощта на доброволни бизнес консултанти учениците на "Джуниър Ачийвмънт" България придобиват практически знания за света на бизнеса.

10. Развитие на младежкото доброволчество

Община Чепеларе, читалищата и неправителствените организации работят в насока за популяризиране и развитие на младежкото доброволчество. Неоползотворен от работодателите е потенциалът за признаване на неформалното образование, придобито от доброволчество. В Община Чепеларе се провеждат доброволчески инициативи и кампании, най-вече благотворителни за набиране на средства за хора в нужда.

През 2025г. сдружение "Тийн спирит – Чепеларе" участва в много проекти основно по Програма "Еразъм +" и партньорство на "Youthonstage" , "Youthpass" , "Connected with Tomorrow" , "Exchange 2 change" , "Just-Green" , "Connected for change" проведени в Италия , Нидерландия , Германия , Сърбия както и домакинство в България а именно в Община Чепеларе. За четвърта поредна година младежки център „Тийн Спирит – Чепеларе“ организира младежки фестивал „Тука е Така Фест“, ориентиран към младежката общност и даващ поле за изява на младите хора в региона и страната.

11. Повишаване на ролята на младите хора в превенция на престъпността

Алтернатива за младежите в посока превенция на престъпността са мероприятията на Районно управление, включени в Полицейска академия и Час на полицаия, като в тях се включват повече учаци.

В Чепеларе развива дейност и Младежки център „Тийн Спирит“, чиито изяви са с разнообразна насоченост и предлагат възможност за инициативност и дейност. През 2024 г. стартира курс по английски език за ученици и възрастни и се сформира клас по приложни изкуства. През 2025 г. стартира и курсове по приложна математика за ученици.

Ангажирането на младите хора с обществена дейност дава ефективни резултати по отношение на превенция на престъпността.

Основна роля в превенцията на правонарушенията в общината има Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и създадения към нея консултативен кабинет. Комисията работи в тясно сътрудничество с органите и институциите, имащи отношение към социалната закрила на малолетни и непълнолетни на територията на община Чепеларе и Детска педагогическа стая към РУ – гр.Чепеларе.

Отчитайки тенденциите през последните години Община Чепеларе използва и възможностите, които се предоставят от Европейските фондове. Работи се по инфраструктурни проекти, включително и такива в сферата на образованието, които подобряват цялостния облик на населените места в Община Чепеларе и допринасят за икономическото развитие, което от своя страна благоприятства условията за по-пълноценен живот на младите хора в общината.

III. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖИТЕ В ОБЩИНА ЧЕПЕЛАРЕ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

1. ПРИОРИТЕТИ

- Осигуряване на достъп до качествено формално и неформално образование на всички младежи в община Чепеларе;
- Стимулиране гражданската активност на младите хора чрез партньорство с младежки организации, клубове и институции;
- Насърчаване на здравословен начин на живот;
- Насърчаване на политиката на финансова и ресурсна подкрепа на училищни проекти;
- Превенция на социалното изключване на младежи в неравностойно положение;
- Превенция над младежката престъпност;
- Осигуряване на условия за провеждане на стажове за учащи се и млади специалисти

2. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

- Развитие на неформалното образование за пълноценно използване на свободното време на младите хора, за придобиване на полезни знания и умения;
- Осигуряване на възможности за здравословен начин на живот и превенция на негативни социални явления;
- Формиране на информационна политика, насочена към младите хора;
- Подпомагане развитието на талантите, творческите умения и изяви на младежите.

3. МЕРКИ

№	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране
Достъп до образование – формално и неформално			
1.	Окуражаване на младите хора да вземат пълноценно участие в училищния живот и в свързаните с него дейности като извънучилищните форми: • Конкурси, концерти, изложби, състезания; • Ученически спортни игри. • Театрални постановки	Община Чепеларе, Училища, ЦПЛР ОДК, Спортни клубове, Читалища	Общински бюджет, Държавен бюджет
2.	Подкрепа на ЦПЛР Общински детски комплекс: • Концерти, изложби, спортни игри и състезания.	ЦПЛР ОДК, Община Чепеларе	Бюджет на ЦПЛР ОДК
3.	Насърчаване работата на Професионална гимназия по селско горско стопанство и туризъм „Н. Й. Вапцаров“ за активната работа по проект ШЕЛ-ЕКО маратон с прототип на електроавтомобил.	ПГ по СГСТ „Н. Й. Вапцаров“	ПГ по СГСТ „Н. Й. Вапцаров“, Спонсорства
Младежка заетост			
4.	Насърчаване на младежката заетост: • Стажуване в общинската администрация – програма „Старт на кариерата“. • Участие в инициативата „Мениджър за един ден“.	Община Чепеларе	Държавен бюджет
Достъп до информация и качествени услуги			

5.	Осигуряване на достъп до информация и услуги на млади хора: • Предоставяне на актуална, и достъпна информация; • Запознаване на младите хора с възможностите, които им предоставя Закона за младежта; • Организиране на общински информационни кампании; • Честване на „Зимен Олимпийски ден” (9 февруари); • Участие в инициативата на Нестле „Живей активно” (6 март); • Честване на Международния олимпийски ден (23 юни); • Отбелязване на Международен ден на младежта (12 август); • Ден на Европа (9 май); • Отбелязване на 17 май – Световен ден на спорта – спортни състезания; • Инициативи, свързани с 22 април - Световен ден на Земята – подходящи за този ден инициативи; • Включване в мероприятията организирани по повод Европейска седмица на физическата активност и спорт.	Община Чепеларе Училища, Спортни клубове, Младежки център „Тийн Спирит“, НПО	Общински бюджет
6.	Популяризирането на ползата от осъществяването на младежките проекти: • Насърчаване на политиката на финансова и ресурсна подкрепа на училищни проекти и проекти на младежки НПО.	Община Чепеларе	Не е необходим
7.	Насърчаване развитието на местни младежки организации: • Финансово подпомагане на младежки организации и спортни клубове.	Община Чепеларе	Общински бюджет
8.	Отпускане на стипендии и финансово стимулиране на ученици с изяви дарби.	Община Чепеларе	Общински бюджет
9.	Отпускане на стипендия „Екатерина Дафовска“	Община Чепеларе	Общински бюджет
10.	Популяризиране на възможностите за младежка заетост чрез отворени европейски програми (ЕРАЗЪМ +)	Община Чепеларе Сдружение „Тийн Спирит - Чепеларе“	Не е необходим

11.	Популяризиране на стажантските програми сред работодателите в общината.	Община Чепеларе	Не е необходим
Развитие на доброволчеството			
12.	Популяризиране на доброволчеството: • Провеждане на информационни кампании сред учениците свързани с доброволчеството; • Подпомагане в провеждането на доброволчески кампании; • Отбелязване на Международния ден на доброволеца (5 декември);	Община Чепеларе, Училища, Читалища, НПО, Младежки център „Тийн Спирит“	Не е необходим
Ролята на младите хора за намаляване на престъпността и правонарушенията			
13.	Превенция на противообществените прояви и употребата на наркотични и психотропни вещества от младежи: • беседи в “Часа на полиция” с ученици от 7,8,9,10,11 класове на училища. Темите са свързани с профилактика на наркоманиите, престъпленията и противообществените прояви, трафик на хора, агресия и насилие; • Индивидуална работа с водените на отчет в детска педагогическа стая под формата на лични беседи, разговори с родителите и класни ръководители и възпитатели; • Съвместна работа на ръководството на училищата и секретаря на Местната комисия за БППМН с децата нарушители;	Местна комисия за борба с противообществе ните прояви на малолетни и непълнолетни, Районно управление, Училища	Общински бюджет, Държавен бюджет
14.	Развитие на култура на пътна безопасност сред младите хора: • Информационни кампании.	МКБППМН, Районно управление	Общински бюджет, Държавен бюджет
15.	Намаляване броя на не обхванатите и отпадащите ученици: • Осъществяване на форми за ефективна работа с родители и ученици, отпаднали или застрашени от отпадане.	Общинска администрация, МКБППМН	Общински бюджет, Държавен бюджет
16.	Насърчаване на младите хора да бъдат активни граждани с ясна обществена позиция: • Инициативата на Джуниър Ачийвмънт България „Мениджър за един ден”; • Насърчаване дейността и развитието на младежки център „Тийн Спирит“. • Насърчаване дейността на Общинска театрална школа "Севдалина Панайотова"	Община Чепеларе, Училища, Младежки център „Тийн Спирит“	Общински бюджет

Развитие на межкултурния и международния диалог			
17.	- Проучване на възможността за сформирание на НПО от млади хора с насоченост за работа по младежки програми и обмени ЕРАЗЪМ + - Участие в проекти за участие в младежки обмени и доброволчески дейности - Участие в проекти за партньорства между организации, активни в сферата на младежта	Община Чепеларе Отдел „ТСМДТТ”, Отдел „Европейски и национални програми и проекти”, училища, детски градини и НПО Сдружение „Тийн Спирит - Чепеларе“	Субсидии от програми на Европейския съюз
Здравословен начин на живот			
18.	Популяризиране на здравословния начин на живот и ползите от движението сред младите: Организиране на информационни превантивни кампании във връзка с темите: здравословно и балансирано хранене; превенция на здравето и профилактика на заболяванията; ХИВ/СПИН, тютюнопушене, употреба на наркотични вещества, сексуално рисково поведение и репродуктивно здраве.	Община Чепеларе, Училища, МКБППМН, Спортни клубове, РЗИ	Общински бюджет, Държавен бюджет, НПО
19.	Стимулиране на детския и младежки спорт: - Организиране на спортни турнири и състезания, част от годишния спортен календар на общината и от календарите на различни спортни федерации; - Организиране на мероприятия и прояви, посветени на Европейската седмица на физическата активност и спорта, Зимен олимпийски ден, Международен олимпийски ден и др.	Община Чепеларе, Към МКБППМНСпор тни клубове	Общински бюджет, Държавен бюджет, НПО
20.	Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение, информация на младите хора в малките населени места. - Осигуряване на възможности за включване в дейностите на ЦПЛР ОДК чрез формиране на изнесени групи; - Осигуряване на участие и изява на младежите от селата в мероприятия на Община Чепеларе.	Училище, Община Чепеларе	Общински бюджет, Държавен бюджет
21.	Насърчаване и подпомагане на читалищата като средища за информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие в малките населени места и райони.	Община Чепеларе	Общински бюджет, Държавен бюджет

4. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Създадени условия за реализиране на младежки кампании и инициативи;
- Увеличаване броя на младежките инициативи;
- Активно участие на младите хора в социални и културни инициативи, осигуряващи формирането на гражданското общество;
- По-добра информираност на младите хора за възможностите за професионална и личностна реализация;
- Повишаване на активността и участието на млади хора в европейски и международни проекти и инициативи;
- Повишаване нивото на информираност и придобити умения и знания за здравословен начин на живот;
- Повишаване на броя млади хора, практикуващи спортни и туристически дейности;
- Създадени добри условия за спортуване и осмислено свободно време на младежите;
- Намаляване на броя на правонарушенията, извършвани от млади хора.

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Организационните дейности, координацията и ресурсите за изпълнение на националните и местни политики за младите хора са регламентирани в Закона за младежта.

Финансовите средства за изпълнение на националните и общински програми за младежта се осигуряват от републиканския бюджет и се планират ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България и общинските бюджети. Финансирането се осъществява в рамките на средствата, планирани по бюджетите на отговорните институции чрез Държавния бюджет за съответната година, включително за младежките национални програми, средства от общинските бюджети за младежки дейности и програми, със средства от Европейските фондове, програмите „Еразъм“ и „Европейски корпус за солидарност“, други програми на Европейската комисия, Съвета на Европа и други източници.

Условията и редът за финансиране на проекти по националните програми за младежта се определят с наредба на Министъра на младежта и спорта съгласувано с Министъра на финансите.

Стандартите за делегираните от държавата младежки дейности и за финансиране чрез общинските бюджети на местни младежки дейности се определят с решение на Министерски съвет.

Държавното финансиране на младежките дейности се осъществява по Бюджетна програма „Младите в действие“, чиято цел е да провежда ефективна национална политика за младежта, да стимулира инициативността на младите хора и техните организации и структури за успешното им развитие и реализация в обществения живот на страната и Европейския съюз.

Изключително важно за ефективното изпълнение на плана е координацията и оперативното взаимодействие между:

- Министерство на образованието и науката;
- Министерство на младежта и спорта;
- Регионално управление на образованието – Смолян;
- Дирекция “Социално подпомагане” – Смолян;
- Дирекция “Бюро по труда” – Смолян;
- Общинска администрация – Чепеларе;
- Училища и ЦПЛР ОДК;

- Училищни настоятелства;
- Читалища в община Чепеларе;
- НПО.

Координацията на дейностите се осъществяват от кмета на Община Чепеларе чрез Отдел “Туризъм, спорт, младежки дейности, търговия и транспорт”.

V. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Кметът на Общината чрез Отдел „Туризъм, спорт, младежки дейности, търговия и транспорт” ръководи и координира дейността по изпълнението на Общинския план за младежта.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА.

Популяризирането на Общинския план за младежта на Община Чепеларе ще се осъществи чрез публикуване на електронния сайт на общината.

VII. ФИНАНСИРАНЕ

Финансовите средства за изпълнение на Общински план за младежта на Община Чепеларе се планират в рамките на годишния общински бюджет.

- Чрез средства от фондовете на ЕС в рамките на оперативните програми;
- Национални програми, свързани с младежта.